

ÅRSRAPPORT FOR ADVOKATBEVILLINGSNEMNDEN 2019

Advokatbevillingsnemndens sammensetning

Advokatbevillingsnemndens virksomhet og sammensetning følger av domstolloven § 226. Nemndens sammensetning har i 2019 vært slik:

Leder: Tingrettsdommer Dagfinn Grønvik
(Varamedlem: Dommer Tove Merete Voldbæk)

Medlem: Advokat Inger Hygen
(Varamedlem: Advokat Per Trygve Sekse)

Medlem: Organisasjons- og utviklingsdirektør Karin Ask-Henriksen
(Varamedlem: Administrerende direktør Didrik Coucheron)

Advokatbevillingsnemndens sekretariatsfunksjon ivaretas av Tilsynsrådet for Advokatvirksomhet (Tilsynsrådet).

Godtgjørelsen til Advokatbevillingsnemndens medlemmer og vara-medlemmer fastsettes av Justis- og beredskapsdepartementet. Det ble utbetalt honorar til nemndens medlemmer i 2019 med til sammen kr. 223 506. I 2018 utgjorde tilsvarende beløp kr. 208 774. Kostnadene ved nemndens drift dekkes av det bidraget som landets praktiserende advokater og rettshjelpere betaler årlig til Tilsynsrådet. Regnskap og melding om nemndens virksomhet sendes hvert år til Justis- og beredskapsdepartementet. Nemndens årsberetning for 2019 blir lagt ut på Tilsynsrådets nettside.

Nemnden har i løpet av året avholdt åtte ordinære møter.

Generelt om Advokatbevillingsnemnden

Advokatbevillingsnemnden er disiplinær- og tilsynssystemets øverste organ. Dette innebærer at nemnden er overordnet de to øvrige organer i systemet; Tilsynsrådet for advokatvirksomhet og Disiplinærnemnden.

Nemnden behandler saker utelukkende på initiativ fra Tilsynsrådet eller Disiplinærnemnden, og har ikke anledning til selv å ta saker opp til behandling.

Forvaltningsloven og offentleglova gjelder for nemndens virksomhet, med de begrensninger som følger av domstoloven § 226. Domstolovens habilitetsregler gjelder for nemndens medlemmer.

Advokatbevillingsnemndens virksomhet er nærmere omhandlet i advokatforskriften kapittel 6. Nemnden er klageinstans for de vedtak som er oppregnet i domstoloven § 225 fjerde ledd, der vedtaket er til ugunst for den det retter seg mot. Klageadgangen omfatter bl.a. avslag på søknad om advokatbevilling, og avslag på søknad om autorisasjon av advokatfullmektig.

Nemnden avgjør saker etter domstoloven § 219 tredje ledd og § 230, etter forslag fra Tilsynsrådet eller Disiplinærnemnden, jf. § 226 annet ledd. Sakene omfatter bl.a. tilbakekall og suspensjon av advokatbevilling, samt nedleggelse av forbud mot at en jurist yter rettshjelp, jf. domstoloven § 219 tredje ledd, jf. 218 annet ledd nr. 1. Dersom nemnden ikke tar Tilsynsrådets ellers Disiplinærnemndens forslag til følge, kan nemnden i stedet meddele vedkommende en irrettesettelse eller en advarsel.

Avgjørelsene fra nemnden kan ikke påklages, men kan bringes inn for retten. Se pkt. 10 nedenfor. Retten kan beslutte at tilbakekallsvedtaket ikke skal ha virkning før det er avsagt dom eller endelig dom foreligger, jf. domstoloven § 230 første ledd i.f. Nemnden kan også selv treffe beslutning om å utsette iverksettingen av vedtaket til det foreligger endelig dom, jf. forvaltningsloven § 42.

Virksomheten i 2019

Advokatbevillingsnemnden behandlet i 2019 til sammen 36 saker. Tilsvarende tall var 37 i 2018 og 36 i 2017. Åtte av sakene gjaldt innberetninger etter fristoversittelser. Se punkt 4. Tilsvarende tall var syv i 2018 og åtte i 2017.

Advokatbevillingsnemnden har mottatt to innberetninger fra Disiplinærnemnden. De øvrige sakene er initiert av Tilsynsrådet. Til sammenligning innberettet Disiplinærnemnden tre advokater i 2018, og ingen advokater i 2017.

Advokatbevillingsnemnden har tilbakekalt 18 advokatbevillinger. Antall tilbakekallsvedtak er to flere enn i 2018, da nemnden tilbakekalte til sammen 16 advokatbevillinger. Nemnden la videre ned forbud mot at ni jurister yter rettshjelp, jf. domstoloven § 219 tredje ledd, jf. 218 annet ledd nr. 1, som er fire forbud flere enn i 2018. I tillegg har nemnden tilbakekalt en rettshjelpstillatelse gitt i medhold av domstoloven § 218 annet ledd nr. 4.

I en av sakene der det ble fremmet forslag om tilbakekall av advokatbevilling, besluttet nemnden i stedet å meddele advokaten en advarsel.

Tre av vedtakene fra 2019 er brakt inn for retten. Se punkt 10.

Nemnden behandlet en søknad om opphevelse av suspensjon som følge av konkurs, jf. domstoloven § 230 annet ledd, første punktum. Søknaden ble innvilget.

Nemnden behandlet også en søknad om dispensasjon fra suspensjon av advokatbevilling som følge av konkurs, jf. domstoloven § 230 andre ledd, annet punktum. Søknaden ble avslått.

Advokatbevillingsnemnden har også vurdert spørsmål om suspensjon av advokatbevilling som følge av pågående straffesak i fire tilfeller. Nemnden besluttet suspensjon av advokatbevilling i samtlige saker. En av suspensjonene ble senere opphevet, som følge av frifinnende dom. I en annen sak ble det avsagt frifinnende dom i tingretten, som er påanket, med den følge at suspensjonen opprettholdes inntil straffesaken mot vedkommende er endelig avgjort.

Nemnden behandlet tre klager over avslag på første gangs søknad om advokatbevilling. En av klagene ble tatt til følge.

I tillegg behandlet nemnden syv klager over avslag på søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall. En av klagene ble tatt til følge.

Nemnden behandlet også en klage over avslag på søknad om autorisasjon av advokatfullmektig. Vedtaket ble opprettholdt.

Det ble fremsatt to klager til Sivilombudsmannen over nemndens vedtak. Den første klagen gjaldt stadfestelse av avslag på søknad om advokatbevilling etter tidligere tilbakekall. Den andre klagen gjaldt stadfestelse av avslag på søknad om autorisasjon som advokatfullmektig. Se omtaler i punkt 11.

Aktuelle avgjørelser i 2019

1. Tilsynsrådets innberetninger etter bokettersyn

Advokatbevillingsnemnden har i løpet av 2019 behandlet fem innberetninger fra Tilsynsrådet, med forslag om tilbakekall av advokatbevilling etter bokettersyn. Nemnden besluttet tilbakekall i alle tilfellene.

- a) Tilsynsrådet besluttet i 2017 å avholde bokettersyn på bakgrunn av revisors gjennomgang av innsendt egenerklæring med vedlegg for regnskapsåret 2016. Bokettersynet avdekket mangler knyttet til advokatens avstemming av klientmidler og bokføring. Advokaten holdt ikke klientansvar fra sin eiendomsmeglingsvirksomhet regnskapsmessig adskilt fra den øvrige advokatvirksomheten, slik advokatforskriften § 3-6 tredje ledd krever. Et slikt manglende skille medfører også at Finanstilsynets kontrolladgang forhindres på grunn av advokatens taushetsplikt, noe som er sterkt kritikkverdig.

Nemnden påpekte at advokatens revisor, ved innsendelse av egenerklæring med vedlegg for regnskapsårene 2013 og 2016, hadde merknader til advokatens manglende rutiner for avstemming av klientmidler mot klientansvar. Revisoren hadde adressert dette forholdet i nummerert brev til advokaten i 2016. Til tross for dette, hadde advokaten ikke endret sine rutiner og sørget for regelmessig bokføring og klientmiddelvstemming.

Advokaten hadde heller ikke implementert tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Dette forholdet var alvorlig, særlig sett hen til at advokaten drev eiendomsmeglingsvirksomhet, samt at han i noen utstrekning tok imot kontant betaling for sine tjenester. Advokaten hadde heller ikke i tilstrekkelig grad medvirket til å gjennomføre bokettersynet slik han har plikt til.

På bakgrunn av disse forholdene ble advokatens bevilling tilbakekalt med hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 1 og 3. Samtidig nedla nemnden forbud mot at han kan yte rettshjelp etter § 219 tredje ledd, jf. § 218 annet ledd nr.1.

- b) Tilsynsrådet mottok i 2018 en orientering fra Finanstilsynet, i forbindelse med deres tilsyn med advokatens eiendomsmeglingsvirksomhet, som han drev gjennom sitt enkeltpersonforetak. Henvendelsen gjaldt blant annet forhold knyttet til advokatens klientmiddelbehandling, og manglende etterlevelse av hvitvaskingsregelverket. På bakgrunn av disse opplysningene besluttet Tilsynsrådet å avholde bokettersyn hos advokaten. Tilsynsrådets bokettersynsrevisor påpekte de samme kritikkverdige forholdene i advokatvirksomheten, i tillegg til mangler ved advokatens bokføring og en rekke andre brudd på advokatforskriftens bestemmelser. Advokaten hadde sammenblandet klientmidler fra sin advokatvirksomhet med midler fra eiendomsmeglingsvirksomheten. Videre hadde han sammenblandet egne midler med klientmidler inntående på klientbankkonto. Han hadde heller ikke overholdt reglene for motregning i klientmidler.

I tillegg til de alvorlige manglene knyttet til klientmiddelbehandling, bokføring og en rekke andre brudd på advokatforskriften, la nemnden også vekt på forhold knyttet til advokatens økonomi, ved vurderingen av tilbakekallsspørsmålet. Nemnden uttalte at

manglende evne og/eller vilje til å dekke løpende forpliktelser viser at advokaten har manglende økonomisk kontroll, noe som er uforenlig med å drive advokatvirksomhet. Slike forhold vil generelt kunne påvirke en advokats uavhengighet og øke risikoen for at klienter lider tap. Nemnden la til grunn at advokatens manglende økonomiske styring innebar at han ikke lenger hadde den allmenne tillit som er nødvendig for å drive advokatvirksomhet.

Nemnden uttalte at når man sammenholdt de alvorlige manglene som var påvist ved Tilsynsrådets bokettersyn og Finanstilsynets tilsynsvirksomhet, illustrerte det bredden i advokatens manglende evne og vilje til å innrette sin advokatvirksomhet i tråd med gjeldende regelverk. Han hadde ved de samme forholdene mistet den tillit som er nødvendig i advokatyret.

Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatbevillingen i medhold av § 230 første ledd nr.1, og la samtidig ned forbud mot at vedkommende kan yte rettshjelp, jf. domstolloven § 219 tredje ledd, jf. 218 annet ledd nr. 1.

- c) Tilsynsrådet avholdt i 2015 et forenklet bokettersyn i advokatselskapet etter at selskapet var trukket ut på stikkprøvebasis. De avvikene som ble avdekket, medførte at virksomhetens to advokater ble meddelt hver sin advarsel.

I 2019 gjennomførte Tilsynsrådet et ordinært bokettersyn i advokatvirksomheten. Bakgrunnen for dette ettersynet var at Tilsynsrådets revisor hadde påpekt avvik etter å ha gjennomgått selskapets egenerklæring med revisoruttalelse og vedlegg for regnskapsåret 2017.

Ved vurderingen av tilbakekallsspørsmålet la nemnden vekt på at det ved begge ettersynene ble avdekket grunnleggende mangler ved advokatenes klientmiddelbehandling. Nemnden trakk særlig frem manglende avstemmingsrutiner, samt den regnskapsmessige sammenblanding av klientansvar knyttet til ordinær advokatvirksomhet og eiendomsmeglingsvirksomhet med leverandørgjeld, som alvorlig.

Flere av de kritikkverdige forholdene som ble påpekt ved ettersynet i 2015 var ikke utbedret da nytt bokettersyn ble avholdt i virksomheten i 2019. Dette til tross for at Tilsynsrådet meddelte advokatene en advarsel for forholdene som ble avdekket ved det forenklete bokettersynet. Avvikene var også påpekt av advokatselskapets revisor gjennom nummererte brev.

Nemnden så også alvorlig på at advokatselskapet ikke hadde dokumentert at det hadde implementert tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering som er i samsvar med kravene i hvitvaskingsregelverket. Etter nemndens syn hadde advokatene heller ikke i tilfredsstillende grad medvirket til gjennomføringen av tilsynsmyndighetens bokettersyn.

Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatbevillingene i medhold av § 230 første ledd nr.1, og la samtidig ned forbud mot at de to kan yte rettshjelp, jf. domstolloven § 219 tredje ledd, jf. 218 annet ledd nr. 1.

- e) Tilsynsrådet har over en rekke år gjennomført flere bokettersyn i advokatens advokatvirksomhet. Det ble påpekt avvik ved alle ettersynene og tilsynsmyndighetene har på denne bakgrunn meddelt ham administrative reaksjoner fortløpende. Han ble i samme periode også meddelt reaksjoner som følge av langvarige fristoversittelser med å betale bidrag til tilsynsmyndighetene og/eller levere egenerklæring med revisoruttalelse og vedlegg til Tilsynsrådet.

Etter at Tilsynsrådet hadde avholdt bokettersyn hos advokaten i 2016 innberettet Tilsynsrådets styre ham til nemnden med forslag om tilbakekall av hans advokatbevilling. Nemnden var enig med styret i at en samlet vurdering av de kritikkverdige forholdene ga grunn til å reise spørsmål om advokaten hadde de nødvendige forutsetningene for å kunne drive forsvarlig advokatvirksomhet. På bakgrunn av helt spesielle omstendigheter kom nemnden likevel til at det var riktig å meddele ham en advarsel på dette tidspunktet. Nemnden understreket samtidig at dersom nye kritikkverdige forhold skulle bli avdekket måtte han påregne at advokatbevillingen ville bli tilbakekalt med hjemmel i § 230 første ledd nr. 1.

Tilsynsrådet avholdt oppfølgende bokettersyn i advokatens advokataksjeselskap i 2018 og i hans enkeltpersonforetak i 2019. Også ved disse ettersynene ble det avdekket avvik og mangler.

I begynnelsen av 2019 ble advokaten slått personlig konkurs, og hans advokatbevilling ble automatisk suspendert etter domstoloven § 230 annet ledd første punktum. Noe tid etter ble også hans advokatselskap slått konkurs. Vedkommende betalte i 2019 heller ikke tilleggsbidrag til Tilsynsrådet som påløp som følge av fristoversittelse med å levere egenerklæring med vedlegg for forutgående regnskapsår.

Nemnden la til grunn at hans handlemåte over flere år tilsa at han verken hadde evne eller vilje til forbedring hva gjaldt å drive sin advokatvirksomhet i henhold til loven. Dette hensett til at han var blitt ilagt flere administrative reaksjoner fra tilsynsmyndighetenes side gjennom årene, uten at dette syntes å ha hatt innvirkning på hans oppfølging av advokatvirksomheten. Ved vurderingen av tilbakekallsspørsmålet la nemnden også vekt på at hans manglende økonomiske styring tilsa at hans uavhengighet var vesentlig svekket.

På bakgrunn av en samlet vurdering av de kritikkverdige forholdene, tilbakekalte nemnden hans bevilling med hjemmel i § 230 første ledd nr. 1 og nr. 2. Samtidig la nemnden ned forbud mot at han kan yte rettshjelp, jf. domstoloven § 219 tredje ledd, jf. 218 annet ledd nr. 1.

2. Tilsynsrådets innberetninger på bakgrunn av siktelse, tiltale eller dom i straffesak.

Advokatbevillingsnemnden behandlet tre innberetninger fra Tilsynsrådet med forslag om tilbakekall av bevilling på bakgrunn av siktelse, tiltale eller dom i straffesak.

- a) Advokatbevillingsnemnden hadde suspendert advokatens bevilling i 2016 fordi vedkommende var siktet bl. annet for oppbevaring av narkotika og dopingmidler, noe han erkjente. Etter at han var straffedømt for forholdene fattet nemnden vedtak om tilbakekall av bevillingen med hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 1, og

nedla samtidig forbud mot at han kan yte rettshjelp, jf. domstoloven § § 219 tredje ledd, jf. 218 annet ledd nr. 1.

- b) Advokatbevillingsnemnden hadde suspendert advokatens bevilling i 2018 fordi vedkommende var siktet for en rekke straffbare forhold. Den etterfølgende tiltalen omfattet trusler, narkotikaovertrødelse, kjøring uten gyldig førerkort og forulemping av offentlig tjenestemann. Advokaten ble frifunnet for straff fordi det var tvil om vedkommende var strafferettslig tilregnelig. Nemnden fant likevel at handlingenes karakter og samlede omfang tilsa at vedkommende hadde mistet den tillit som er nødvendig i advokaturket. Nemnden tilbakekalte bevillingen etter domstoloven § 230 første ledd nr. 1.
- c) Finanstilsynet nedla forbud mot at advokaten kunne drive eiendomsmeglingsvirksomhet, og det ble i vedtaket lagt til grunn at advokaten urettmessig hadde tatt ut store beløp fra virksomhetens klientbankkonto. Tilsynsrådet oppnevnte på denne bakgrunn en forvalter for virksomheten. Forvalter avdekket at advokaten over lengre tid hadde benyttet forfalskede bankutskrifter for å skjule de urettmessige uttakene fra klientbankkonto. Advokaten er siktet for grovt underslag av klientmidler. Høsten 2019 meldte advokaten selv opphør av sin virksomhet. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte deretter bevillingen etter domstoloven § 230 første ledd nr. 1.

3. Tilsynsrådets innberetninger på bakgrunn av dom i sivil sak

Advokatbevillingsnemnden behandlet to innberetninger fra Tilsynsrådet med forslag om tilbakekall av bevilling på bakgrunn av dom i sivil sak.

- a) Advokaten hadde drevet eiendomsmeglingsvirksomhet i medhold av sin advokatbevilling. Finanstilsynet nedla i 2015 forbud mot at advokaten kunne drive slik virksomhet, samt mot at han kunne være fagansvarlig og ansvarlig megler i eiendomsmeglerforetak.

Advokatens klage over vedtaket ble ikke tatt til følge av Finansdepartementet. Departementets vedtak ble brakt inn for domstolene med påstand om at vedtaket var ugyldig. Staten ved Finansdepartementet ble frifunnet.

Advokatbevillingsnemnden fant at de forholdene som ble omtalt i lagmannsrettens dom i denne saken var så alvorlige at det var grunnlag for å tilbakekalle advokatens bevilling med hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Nemnden nedla også forbud mot at han kan yte rettshjelp etter lovens § 219 tredje ledd, jf. 218 annet ledd nr. 1.

Advokatbevillingsnemnden viste til at lagmannsretten hadde funnet det bevist at advokaten hadde opptrådt i strid med forbudet mot å drive med handel i fast eiendom eller annen virksomhet som er egnet til å svekke tilliten til meglerens uavhengighet. Det ble videre trukket fram at retten hadde lagt til grunn at advokaten bl.a. hadde overtrådt forbudet mot partsrepresentasjon, at han hadde overtrådt forbudet mot egenhandel, samt at han hadde feilinformert Finanstilsynet om sin interesse i et eiendomsutviklingsprosjekt og om sine investeringer i fast eiendom. Nemnden påpekte at disse forholdene innebar et vesentlig avvik fra normal og forventet

yrkesmessig og profesjonell opptreden. Vedkommende var følgelig uskikket til å drive advokatvirksomhet og hadde mistet den tilliten som er nødvendig i yrket.

- b) Advokatbevillingsnemnden viste til at tingretten fant det bevist at advokaten hadde satt opp en låneavtale, uten å forsikre seg om at långiver avventet utbetalingen til sikkerheten var etablert. Videre fant retten det bevist at advokaten kjente til at den avtalte sikkerheten ikke var mulig å etablere. Advokaten sørget heller ikke for at det ble etablert sikkerhet ved utstedelse av et fornyet gjeldsbrev, i tråd med den erklæring som samtidig skal ha blitt overlevert til klienten. Advokaten og hans daværende advokatfirma ble idømt solidarisk erstatningsansvar overfor klienten, med over 2 millioner kroner.

Advokatbevillingsnemnden fant at de forholdene som ble omtalt i tingrettens dom, og advokatens eklatante tilsidesettelse av klientens interesser, var så alvorlige at det var grunnlag for å tilbakekalle advokatens bevilling med hjemmel i domstolloven § 230 første ledd nr. 1. Nemnden nedla også forbud mot at han kan yte rettshjelp etter lovens § 219 tredje ledd, jf. 218 annet ledd nr. 1

4. Tilsynsrådets innberetninger som følge av fristoversittelser

Praktiserende advokater og rettshjelpere skal senest innen 30. april hvert år betale bidrag til Tilsynsrådet. I tillegg skal praktiserende advokater betale bidrag til Disiplinærnemnden. Advokater og rettshjelpere med regnskaps- og revisjonsplikt, skal innen samme dato sende inn egenerklæring med revisoruttalelse og vedlegg til Tilsynsrådet, jf. advokatforskriften §§ 4-3, 3a-12, 3a-13 og 3a-15.

Ved fristoversittelser der advokaten eller rettshjelperen ikke har brakt forholdet i orden innen 15. juni, skal vedkommende meddeles en irettesettelse, forutsatt at forholdet er ordnet senest 1. juli. Dersom forholdet heller ikke er ordnet innen 2. juli, meddeles vedkommende en advarsel og gis en ny frist på en måned til å ordne forholdet. Overholdes heller ikke denne fristen innberettes vedkommende til Advokatbevillingsnemnden med forslag om tilbakekall av bevillingen, jf. domstolloven § 230 første ledd nr. 2 og/eller nr. 3. Kompetansen til å innberette slike saker til nemnden er delegert til Tilsynsrådets sekretariat. (Se Advokatbevillingsnemndens årsberetning for 2013 side 6 pkt. 3.)

Syv advokater ble innberettet til Advokatbevillingsnemnden som følge av langvarige fristoversittelser mht. bidragsbetaling og/eller innsendelse av egenerklæring med vedlegg for regnskapsåret 2018. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte samtlige bevillinger i medhold av domstolloven § 230 første ledd nr. 2 og/eller nr. 3. I tillegg ble en rettshjelper innberettet på samme grunnlag. Nemnden tilbakekalte rettshjelperens tillatelse i medhold av domstolloven § 219 tredje ledd.

I tillegg ble en opphørt advokat innberettet til Advokatbevillingsnemnden som følge av manglende innsendelse av egenerklæring med revisoruttalelse og vedlegg for regnskapsårene 2016 og 2017. Nemnden tilbakekalte bevillingen i medhold av domstolloven § 230 første ledd nr. 3.

5. Tilsynsrådets innberetninger som følge av manglende sikkerhetsstillelse

Advokater som vil utøve advokatvirksomhet i eget navn, skal stille sikkerhet, jf. domstolloven § 222 første ledd første punktum. Sikkerheten skal foreligge før virksomheten settes i gang og så lenge den pågår, jf. advokatforskriften § 2-1 første ledd. Dersom en advokat misligholder plikten til å stille sikkerhet, kan nemnden tilbakekalle vedkommendes advokatbevilling, jf. domstolloven § 230 første ledd nr. 2.

Ingen advokater ble innberettet på bakgrunn av manglende sikkerhetsstillelse i 2019. Til sammenligning ble én advokat innberettet på dette grunnlaget i 2018.

6. Innberetninger fra Disiplinærnemnden

Advokatbevillingsnemnden mottok to innberetninger med forslag om tilbakekall av advokatbevilling fra Disiplinærnemnden i 2019, jf. domstolloven § 227 tredje ledd, jf. domstolloven § 230 første ledd nr. 1. En av sakene ble mottatt etter at årets siste nemndsmøte var avholdt, og vil følgelig bli behandlet i 2020. Til sammenligning mottok Advokatbevillingsnemnden tre innberetninger fra Disiplinærnemnden i 2018 og ingen innberetninger i 2017.

- a) Disiplinærnemnden fremmet forslag om tilbakekall av advokatbevilling. Bakgrunnen for innberetningen var at nemnden behandlet en anke over en avgjørelse fra et disiplinærutvalg, hvor advokaten ble meddelt en advarsel som følge av brudd på Regler for god advokatskikk punkt 1.3, 1.2 og 2.1.1. Advokaten ble kritisert for sin flørtende og tidvis seksualiserte kommunikasjon med klienten. Advokaten var meddelt kritikk i ytterligere en disiplinærsak. Innberetningen bygget også på at advokaten måtte fratre som forsvarer i en straffesak, på grunn av inhabilitet, som følge av sitt nære personlige forhold til siktede.

Nemnden bemerket at klientrelasjoner må kunne skje med en forventning om at advokaten utviser en profesjonell opptreden i møte med klienten. Nemnden uttalte at både domstolen og disiplinærmyndighetene hadde reagert på advokatens kommunikasjonsform i forhold til to ulike klienter, og gitt klart uttrykk for at grensen for en vennskapelig relasjon til klienten var overtrådt i begge tilfellene.

Advokatbevillingsnemnden konstaterte at det ikke forelå tidligere nemndspraksis som var direkte sammenlignbar med sakens forhold. Nemndens vurdering var at advokaten hadde vist en manglende forståelse for advokatrollen, men at advokaten hadde tatt selvkritikk og gitt uttrykk for at han i forlengelsen av sakene hadde fått en klarere forståelse av advokatrollen og betydningen av kravene til uavhengighet.

Nemnden konkluderte med at advokatens handlinger var klart kritikkverdige og uakseptable, men de var likevel ikke av en slik karakter at vilkårene for å tilbakekalle advokatens bevilling var til stede. Nemnden bemerket imidlertid at advokaten må påregne et strengere utfall, dersom han senere innberettes for kritikkverdige forhold knyttet til advokatrollen. Advokatbevillingsnemnden tok ikke Disiplinærnemndens forslag om tilbakekall av bevillingen til følge, men meddelte i stedet advokaten en advarsel.

- b) Disiplinærnemnden innberettet advokaten på bakgrunn av hans opptreden og ytringer på nettstedet Twitter, sammenholdt med at advokaten var meddelt reaksjoner i to disiplinæravgjørelser. Saken ble mottatt etter årets siste nemndsmøte, og vil bli behandlet av Advokatbevillingsnemnden i 2020.

7. Advokatbevillingsnemndens avgjørelser i klagesaker

Advokatbevillingsnemnden behandlet tre klager over avslag på søknad om første gangs advokatbevilling. I én av sakene var nemnden enig med Tilsynsrådet i at prosedyrekravet ikke var oppfylt, og i en annen sak fant nemnden i likhet med Tilsynsrådet at praksiskravet ikke var oppfylt. En av klagen ble tatt til følge av nemnden.

- a) Søker var ikke autorisert som advokatfullmektig for prinsipalen som hadde advokatoppdraget, på tidspunktet for den aktuelle saken. Han fikk dermed ikke godkjent denne saken som en del av oppfyllelse av prosedyrekravet og Tilsynsrådet avslo søknaden.

Søker ba i forbindelse med klagen om en begrunnelse for hvorfor saken ikke var godkjent på skjønnsmessig grunnlag etter domstoloven § 220. Advokatbevillingsnemnden uttalte at verken bestemmelsens ordlyd eller Justis- og beredskapsdepartementets rundskriv G-1997-25, åpner i slike tilfeller for å godkjenne saker på et skjønnsmessig grunnlag.

- b) Tilsynsrådet hadde avslått søknaden på bakgrunn av manglende oppfyllelse av kravet til praksistid. Nemnden var av den oppfatning at hovedregelen for godkjenning av praksistid som rettshjelper ved søknad om advokatbevilling, er at søker får godkjent inntil halvparten av tiden vedkommende har arbeidet oppad begrenset til 6 måneder som "annen juridisk virksomhet", jf. domstoloven § 220 annet ledd nr. 2, jf. Justis- og beredskapsdepartementets rundskriv G-25/97, punkt 4.1.4. Nemnden presiserte at søker gjennom tidligere vedtak fra Tilsynsrådet allerede hadde fått godkjent praksistid som rettshjelper utover de seks månedene som er hovedregelen.

Advokatbevillingsnemnden sluttet seg i det vesentligste til de vurderinger og den begrunnelse som fremkom av Tilsynsrådets vedtak, og opprettholdt avslaget.

- c) Tilsynsrådet hadde avslått søknaden på bakgrunn av manglende oppfyllelse av prosedyrekravet. Tilsynsrådet kom til at en sak som var behandlet som småkravsprosess med en varighet på under to timer, ikke kunne godkjennes som en hel sivil sak. Det var Tilsynsrådets vurdering at søker dermed ikke hadde godtgjort tilstrekkelig samlet prosedyreerfaring etter domstoloven § 220 annet ledd siste punktum, jf. Justis- og beredskapsdepartementets rundskriv G-25/97, punkt 4.2.

Advokatbevillingsnemnden uttalte at den var enig med Tilsynsrådet i at en sluttbehandling i småkravsak/hovedforhandling som har hatt en varighet på under to timer i utgangspunktet ikke bør godkjennes som en hel sak. Det ble vist til langvarig forvaltningspraksis fra Tilsynsrådet. Samtidig var nemnden av den oppfatning at varigheten ikke kan være et absolutt kriterium verken i den ene eller andre retning, men at det må foretas en konkret helhetsvurdering av sakens og hovedforhandlingens innhold, omfang og gjennomføring. Etter en konkret vurdering av den aktuelle saken,

hvor sakens materielle side og effektive gjennomføring med frafall av vitner ble tillagt betydelig vekt, kom nemnden til at saken kunne godkjennes som en hel sak. Nemnden så også hen til den samlede prosedyrerfaringen som var dokumentert av søker i saken. Nemnden tok søkers klage til følge, og hans søknad om bevilling ble innvilget.

Nemnden behandlet syv klager over avslag på søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall, hvorav to klager kom fra samme person. En ytterligere klage ble avvist pga. oversittet klagefrist. Av de syv klagene som nemnden behandlet, ble en tatt til følge. Denne omtales nedenfor.

- a) Det ble fattet vedtak om tilbakekall av advokatbevillingen i 2002. En sentral del av begrunnelsen for tilbakekallet var en straffesak fra 1998, hvor advokaten ble dømt til 2 års fengsel for bl. annet grov utroskap. I kjølvannet av straffesaken oppstod det omfattende skattekrav.

Forut for tilbakekallet av advokatbevillingen i 2002, hadde han også fått sin bevilling suspendert som følge av konkurs åpnet i 2001, jf. domstolloven § 230 andre ledd. Søker fikk innvilget en gjeldsordningsavtale i 2018, som oppfylte vilkårene for at suspensjonen kunne oppheves.

Tilsynsrådets vurdering var at straffedommen sammenholdt med skattekravet medførte at søker ikke hadde den tilliten som er nødvendig for å være advokat, jf. domstolloven 220 fjerde ledd, jf. § 230 første ledd nr. 1.

Advokatbevillingsnemnden viste til at i vurderingen av betydningen av straffbare forhold legges det blant annet vekt på hvor alvorlig forholdet er, om det er knyttet til advokatvirksomheten og om det har påført klienter tap eller risiko for tap, og en rekke andre forhold. Det skal foretas en bred vurdering av spørsmålet om *den tillit som er nødvendig i yrket*. Praksis har lagt til grunn at tilliten kan gjenvinnes, selv ved alvorlige straffbare forhold, og at tiden som er gått tillegges vekt.

Fra Rundskriv G-1997-25 ble det gjengitt: "*Tidsforløpet vil spille inn ved vurdering av om vandelskravet er oppfylt. Den vekt man tillegger et eller flere straffbare forhold vil avta med tiden, dersom det ikke senere er oppstått nye forhold. Hvor lang tid som bør ha gått, må vurderes i det enkelte tilfelle. En viss veiledning kan finnes i en dom inntatt i Rettstidende 1979 s. 695 [Rt. 1979 s. 694].*"

Ved vurderingen av tidsforløpet har nemnden i praksis blant annet lagt vekt på hvilket tidspunkt forholdet opphørte slik at tillit kan gjenvinnes, hva som er gjort for å gjenvinne tillit og hvor lang tid som har gått fra tillitstapet ble konstatert.

Advokatbevillingsnemnden påpekte at straffesaken fra 1998 gjaldt økonomisk utroskap, men konstaterte at den ikke var direkte knyttet til hans advokatvirksomhet. Dommen lå så langt tilbake i tid, at den ikke lenger kunne tillegges avgjørende vekt.

Søker hadde ikke opplyst om han hadde vært i ordinært arbeid etter tilbakekallet av hans bevilling. Nemnden uttalte at søker ikke hadde dokumentert at han har foretatt seg noe aktivt for å gjenvinne den tillit som er nødvendig i advokatyret. Det forelå imidlertid heller ingen opplysninger om tillitsvekkende omstendigheter etter dommen i 1998 eller tilbakekallsvedtaket i 2002, som kunne få avgjørende betydning.

Nemnden uttalte videre at noe krav om opprettholdelse eller ajourføring av kunnskap, eller yrkesaktivitet i det hele, er ikke omtalt i lov eller lovforarbeider. I praksis er tidsmomentet tillagt selvstendig betydning ved vurderingen av om tillit kan anses gjenvunnet, dog er praksis de senere år gått i retning av at det kreves mer for å gjenvinne tillit enn tidsmomentet i seg selv. Nyere praksis innebærer også at alvorlige tillitsbrudd krever lengre tid før tillit kan anses gjenvunnet enn det som har vært praktisert i enkelte tidligere avgjørelser.

Advokatbevillingsnemnden fant etter en samlet vurdering å ta klagen til følge, og at søknad om ny advokatbevilling skulle innvilges.

Advokatbevillingsnemnden behandlet også en klage over avslag på søknad om autorisasjon av advokatfullmektig, som ikke ble tatt til følge.

8. Suspensjon av advokatbevilling ved advokaters straffbare forhold

Advokatbevillingsnemnden kan, etter forslag fra Tilsynsrådet, beslutte at en advokatbevilling skal tre ut av kraft (suspenderes) dersom en advokat blir siktet for en forbrytelse eller forseelse som kan medføre tap av advokatbevilling, jf. domstoloven § 230 fjerde ledd.

Advokatbevillingsnemnden har i 2019 besluttet å suspendere fire bevillinger på dette grunnlaget. Til sammenligning ble to bevillinger suspendert i 2018.

- a) Advokaten var siktet for på utilbørlig vis å ha mottatt tjenester og betydelige beløp fra en privatperson over en periode på mer enn 5 år, i forbindelse med hans virke som advokat og offentlig oppnevnt medhjelper i en tvangssalgssprosess. Advokatbevillingsnemnden fattet vedtak om suspensjon av bevillingen. Straffesaken mot advokaten er ikke avgjort.
- b) Advokaten var siktet for overtredelse av en bestemmelse i straffelovens kapittel om seksuallovbrudd. Advokatbevillingsnemnden fattet vedtak om suspensjon av bevillingen. Straffesaken ble behandlet som tilståelsesdom i 2019. Advokatbevillingsnemnden skal behandle spørsmålet om tilbakekall av hans bevilling i 2020.
- c) Advokatbevillingsnemnden fattet vedtak om suspensjon av bevillingen, som følge av at advokaten var dømt i tingretten for å ha bidratt til å plante/fabrikkere bevis for å motarbeide politiets etterforskning av straffesaken mot hans klient. Suspensjonen ble senere opphevet som følge av frifinnende dom i lagmannsretten.
- d) Advokatbevillingsnemnden fattet vedtak om suspensjon av bevillingen, etter at advokaten ble tiltalt for medvirkning til grovt underslag, subsidiært medvirkning til grov formuesforringelse. Advokaten ble frifunnet i tingretten, men saken er påanket, og suspensjonen opprettholdes inntil straffesaken er rettskraftig avgjort.

9. Nedleggelse av forbud mot å yte rettshjelp

Advokatbevillingsnemnden kan i medhold av domstolloven § 219 tredje ledd nedlegge forbud mot at en person som har juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap, yter rettshjelp etter § 218 annet ledd nr. 1 dersom vedkommende har gjort eller gjør seg skyldig i forhold som gjør vedkommende uskikket eller uverdigg til å yte rettshjelp.

Som det fremgår over har Advokatbevillingsnemnden i 2019 nedlagt slikt forbud i ni saker, som er fire flere enn i 2018. I åtte av sakene besluttet nemnden å nedlegge forbud samtidig med at advokatens bevilling ble tilbakekalt etter domstolen § 230 første ledd nr. 1. Dette er et resultat av at nemnden siden 2018 i større grad har valgt å vurdere disse to spørsmålene samtidig. En slik løsning synes hensiktsmessig bl.a. ut fra et ressursperspektiv. Nemnden har i denne sammenheng pekt på at kravet til skikkethet er det samme for en advokat som for en rettshjelper. Den har vist til at dette bl.a. har kommet til uttrykk i forarbeidene til domstolloven § 219 tredje ledd der lovgiver bemerker at "[e]t spesialtilfelle hvor det vil være aktuelt å nedlegge forbud er ved tilbakekallelse av advokatbevilling, slik at en person som er fratatt retten til å drive advokatvirksomhet ikke automatisk skal kunne fortsette å drive rettshjelpvirksomhet i medhold av unntaksbestemmelsen om jurister". Se Ot. prp. nr. 7 (1990-1991) pkt. 3.1.3.

De åtte sakene omtales ikke særskilt, men det vises til "Aktuelle avgjørelser i 2019" punkt 1 a-e, 2 a, samt 3 a og b.

I den niende saken ble spørsmålet om forbud ikke vurdert på tilbakekallstidspunktet. Dette skyldes at innberetningen med forslag om tilbakekall av bevilling kom fra Disiplinærnemnden, mens det er Tilsynsrådet som har kompetanse til å fremme forslag om nedleggelse av forbud mot å yte rettshjelp, etter domstolloven § 225 tredje ledd. Foranledningen for Tilsynsrådets forslag om nedleggelse av forbud mot å yte rettshjelp i denne saken, var at den tidligere advokaten etter at tilbakekallsvedtaket var fattet, hadde bedt om å bli registrert som rettshjelper.

En søknad om opphevelse av forbud mot å yte rettshjelp ble ikke etterkommet.

10. Saksmaal mot Advokatbevillingsnemnden

Det ble reist tre søksmaal mot nemnden i 2019.

-
- a) En tidligere advokat gikk i 2019 til søksmaal mot Staten v/Advokatbevillingsnemnden for å få overprøvd gyldigheten av nemndens vedtak om tilbakekall av hans bevilling og nedleggelse av forbud mot å yte rettshjelp, samt krav om erstatning. Tilbakekallsvedtaket var fattet i 2019. Den tidligere advokaten fikk ikke medhold i begjæringen om utsatt iverksettelse av tilbakekallsvedtaket, idet Borgarting lagmannsrett forkastet anken over tingrettens beslutning. Staten ble frifunnet ved Oslo tingretts dom av 6. januar 2020. Dommen er anket.
 - b) En rettshjelper anla søksmaal mot Staten v/Advokatbevillingsnemnden, for få overprøvd gyldigheten av nemndens vedtak om å avslå vedkommendes søknad om advokatbevilling, samt krav om erstatning. For omtale av saken vises til punkt 7b. Saken er berammet for tingretten i april 2020.

- c) En tidligere advokat gikk til søksmål mot Staten v/Advokatbevillingsnemnden. Saken gjelder gyldigheten av nemndens vedtak om å avslå vedkommendes søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall, samt krav om erstatning.

To rettsaker hvor Staten/Advokatbevillingsnemnden tidligere var saksøkt, ble avgjort med rettskraftig virkning i 2019.

- a) Søksmål mot Staten v/Advokatbevillingsnemnden ble anlagt i 2018. Saken gjelder tilbakekallsvedtak som bygger på innberetning fra Disiplinærnemnden, etter at den tidligere advokaten hadde fått en rekke fellende avgjørelser og reaksjoner mot seg i disiplinærsystemet. Advokatbevillingsnemnden ble frifunnet i Borgarting lagmannsrett. Den tidligere advokaten anket dommen til Høyesterett, men Høyesteretts ankeutvalg tillot ikke anken fremmet, se HR-2019-2276-U.
- b) Søksmål mot Staten v/ Tilsynsrådet for advokatvirksomhet og Staten v/Advokatbevillingsnemnden. Stevning ble mottatt i 2018. Den tidligere advokaten har krevet fastsettellesdom for brudd på menneskerettighetene. Saken ble avvist av Oslo tingrett i 2019, idet stevningen ikke oppfylte vilkårene i tvisteloven § 9-2, og at saksøker ikke hadde rettet forholdene i senere prosesskriv, jf. tvisteloven § 16-5. Staten ble tilkjent sakskostnader.

Fire rettsaker hvor Staten/Advokatbevillingsnemnden tidligere var saksøkt ble påanket, eller behandlet som ankesak, men ikke avgjort med rettskraftig virkning i 2019. Tre av de nevnte sakene ble anket til lagmannsretten, og i to av sakene avsa lagmannsretten dommer 10. februar 2020, hvor begge ankene ble forkastet, se 2018-148616 og LB-2018-192788-2. Begge dommene er anket til Høyesterett. Den fjerde rettsaken ble anket til Høyesterett, men ankeutvalget tillot ikke anken fremmet ved rettskraftig ankenektelse 18. februar 2020, se HR-2020-402-U.

11. Klager til Sivilombudsmannen

Det ble sendt inn to klager til Sivilombudsmannen over Advokatbevillingsnemndens vedtak.

- a) Den første klagen gjaldt stadfestelse av avslag på søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall, og reiste prinsipielle spørsmål knyttet til Advokatbevillingsnemndens vurdering av tidsmomentet i slike saker.

Sakens bakgrunn: Klager A inntrådte som eneste regnskaps- og revisjonspliktige advokat i et advokatfirma der alle formelle eier- og kontrollfunksjoner lå hos personer uten egen advokatbevilling. Tilsynsrådet hadde, etter henvendelse fra A, frarådet vedkommende om å overta ansvaret for driften i advokatforetaket, ved å la seg registrere som regnskaps- og rapporteringspliktig. Eieren av advokatforetaket satt på dette tidspunkt varetekstfengslet, og hadde fått sin advokatbevilling suspendert etter siktelse for alvorlig kriminalitet. A sin forgjenger, som også hadde vært selskapets eneste advokat med regnskaps- og rapporteringsplikt, hadde valgt å gå ut av advokatfirmaet, blant annet på grunn av svært uoversiktlige ansvarsforhold.

A valgte likevel å la seg registrere som eneste regnskaps- og rapporteringspliktige advokat i firmaet. Som følge av at foretaket ikke sendte inn årsregnskap for 2015, ble advokat As bevilling tilbakekalt med hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 3. Årsregnskapet ble innlevert en uke etter tilbakekallet, og A hadde da i utgangspunktet rettskrav på å få innvilget sin søknad om ny bevilling. Tilsynsrådet hadde i mellomtiden opprettet tilsynssak mot firmaet, etter mistanke om mulig kritikkverdige forhold rundt driften. Søknad fra A om ny bevilling ble stilt i bero, inntil konklusjonene fra det stedlige tilsynet forelå. Ettersom tilsynet hadde avdekket en rekke kritikkverdige forhold, avslo Tilsynsrådet As søknad om ny advokatbevilling, som følge av at han manglet "den tillit som er nødvendig i yrket", jf. domstoloven § 220 fjerde ledd siste punktum, jf. § 230 første ledd nr. 1. A påklaget vedtaket, som ble opprettholdt ved Advokatbevillingsnemndens vedtak

A klaget deretter Advokatbevillingsnemndens saksbehandling inn for Sivilombudsmannen (SOM).

Ved sin foreløpige vurdering påpekte SOM at saken fremsto som særegen fordi A – på det tidspunktet det oppstod tvil om vilkårene for å innvilge ny bevilling var oppfylt (domstoloven § 220 fjerde ledd) – allerede var fratatt sin bevilling på grunnlag av en formalovertredelse (manglende innsendelse av årsregnskap).

SOM ba Advokatbevillingsnemnden spesielt om å vurdere tre forhold nærmere:

- 1) om tilbakekallet var å anse som en suspensjon av bevillingen, i påvente av utredningen av de kritikkverdige forhold.
- 2) hvilken betydning den samlede tiden uten bevilling eventuelt burde tillegges ved vurdering av As søknad om ny bevilling.
- 3) om det er tidspunktet for Tilsynsrådets vedtak eller Advokatbevillingsnemndens vedtak som danner utgangspunktet for vurderingen av tidsmomentet.

Advokatbevillingsnemnden ga i sitt svar til SOM klart uttrykk for at tiden – fra et tilbakekall som følge av formalfeil og frem til det ble tatt stilling til om vilkårene for ny bevilling var oppfylt – ikke kunne regnes som en form for "suspensjon" som ville være utslagsgivende for vurderingen av tidsmomentet. Nemnden ga i den forbindelse følgende uttalelse:

"Faktum i saken er at A var uten advokatbevilling på det tidspunktet han søkte om ny bevilling. I tilfeller der suspensjonen av en bevilling opphører, blir den opprinnelige bevillingen aktivert, uten noen forutgående søknad. I tilfeller der en bevilling tilbakekalles i medhold av domstoloven § 230 første ledd må det søkes om ny bevilling, og Tilsynsrådet må da undersøke at samtlige av vilkårene for å få utstedt ny bevilling er tilstede. Blant annet må søkeren sende inn en ny politiattest og for øvrig godtgjøre at lovens øvrige vilkår er oppfylt.

I As sak forelå det på søknadstidspunktet nye opplysninger som kunne være av betydning for Tilsynsrådets vurdering av søknaden, jf. domstoloven § 220 fjerde ledd. Verken Tilsynsrådet eller Advokatbevillingsnemnden kan treffe et vedtak om å utstede en advokatbevilling før de faktiske forholdene er klargjort

på en slik måte at det kan legges til grunn at søkeren faktisk oppfyller lovens vilkår for å inneha en slik bevilling, jf. domstolloven § 220. Etter nemndens syn er det ikke grunnlag for å gi avgjørelsene inntatt i Rt. 2005 s. 416 eller Rt. 2006 s. 1435 direkte anvendelse på et tilfelle som det foreliggende, der det oppstår mistanke om nye kritikkverdige forhold etter tilbakekallet, noe som ikke var tilfellet i de to sakene for Høyesterett."

Advokatbevillingsnemnden ga i sitt svar til SOM også uttrykk for nemndens prinsipielle syn på hva som vil være utslagsgivende for når tidsmomentet begynner å løpe i saker der det søkes om ny bevilling etter et tidligere tilbakekall:

"Tillitsvurderingen knytter seg til forhold ved søkerens person. Etter nemndens syn begynner ikke tidsmomentets eventuelle reparerende effekt å løpe for de forholdene som svekket tilliten er opphørt eller endret. Det betyr at tidsmomentet ikke kan tillegges avgjørende vekt i saker der den som søker ikke har innrettet seg og forstått den kritikken som Tilsynsrådet og/eller nemnden har lagt til grunn i sine avgjørelser. Det vises her til punktet nedenfor vedrørende praksis i søknadssaker, der det fremgår at tidsmomentets betydning avhenger av hvordan personen som søker om ny bevilling forholder seg til de forhold som begrunner manglende tillit/skikkethet."

I den konkrete saken ble ovennevnte utgangspunkt også gitt direkte anvendelse i nemndens vedtak om å opprettholde avslaget på søknaden om ny bevilling. I hvilken grad søkeren hadde forstått behovet for- og innsett nødvendigheten av endring, ble i denne konkrete saken tillagt betydelig vekt ved vurderingen:

"A legger åpenbart til grunn en ganske annen virkelighetsforståelse enn Tilsynsrådet og nemnden når det kommer til hvilke krav som stilles til drift av- og kontroll med en advokatvirksomhet. Dette gjør det svært vanskelig for nemnden å anta at A i fremtiden vil innrette sin virksomhet i tråd med det regelverket som gjelder. A legger til grunn at den kontrollen han har hatt med sin advokatvirksomhet både er tilstrekkelig og forsvarlig, mens nemnden i sine vedtak legger det motsatte til grunn. A har derfor ikke gjenvunnet den nødvendige tillit til at han kjenner og vil følge de reglene som gjelder for utøvelse av advokatvirksomhet i eget navn."

Nemnden ga videre støtte til Advokatlovutvalgets vurdering av rettstilstanden, der utvalget pekte på at tidsmomentet har blitt vektlagt i for stor grad i tidligere praksis, i forhold til det som lovgiver formodentlig har forutsatt:

"Terskelen for å konstatere brudd på domstolloven § 230 første ledd nr. 1 er høy. Tillits- og skikkethetsvillkåret i lovens § 220 fjerde ledd, jf. § 230 første ledd nr. 1, vil miste sin betydning dersom tidsmomentet i seg selv fører til at manglende tillit/skikkethet anses reparert. Det vises i denne forbindelse også til at Advokatlovutvalget i NOU 2015:3 (Advokaten i samfunnet) legger til grunn at tidsforløpet har blitt tillagt noe for stor vekt generelt i tidligere forvaltningspraksis, jf. utredningens pkt. 12.2.3.3 på s. 156."

Nemnden mente at søknader om ny advokatbevilling ikke kunne sammenliknes med et førerkortbeslag, der beslagstiden i mange tilfeller er regulert med detaljerte

tidsintervaller for ulike typer av lovbrudd (jf forskrift om tap av retten til å føre motorvogn mv – FOR-2003-12-19- 1660). Nemnden uttalte i den forbindelse:

"(S)lik tilfellet er i denne saken - er vedtaket i sin form tidsubestemt. Det betyr at den manglende skikkethet/tillit som er konstatert tapt på vedtakstidspunktet ikke kan antas gjenervervet på et bestemt tidspunkt i fremtiden. I motsetning til førerkortbeslag er vurderingstemaet i saker som avgjøres etter domstoloven § 220 fjerde ledd av vesentlig mer skjønnsmessig karakter.

Forholdet kan sammenliknes med de tilfeller der søkes om advokatbevilling første gang, og hvor det regelmessig hender at det må foretas ytterligere undersøkelser for å klarlegge faktiske forhold av betydning for søknaden. Det er etter nemndens syn ikke naturlig å se det slik at søkeren da i utgangspunktet har et krav på å få utstedt advokatbevilling mens saken utredes, eller at advokatbevillingen er "suspendert" i denne perioden. Både Tilsynsrådet og Advokatbevillingsnemnden har et selvstendig ansvar for å påse at alle relevante forhold er klarlagt før vedtak om å utstede en ny advokatbevilling treffes, jf. forvaltningsloven § 17. Dette gjelder særlig fordi tillatelse til å drive som advokat har stor betydning også for andre aktører enn den tillatelsen gjelder."

Nemnden tok også stilling til om tillitstapet kunne hevdes å ha oppstått på et tidligere tidspunkt enn da vedtaket ble truffet. Om dette uttalte nemnden følgende i sitt svar til SOM:

"Etter Advokatbevillingsnemnden syn er det vanskelig å legge et annet tidspunkt til grunn for konstatering av tap av tillit, enn ved Tilsynsrådets vedtak. Det er først på dette tidspunktet at tillitstapet blir konstatert av kompetent organ. Både Tilsynsrådets styre og Advokatbevillingsnemnden er kollegiale organer som får seg forelagt alle saker til behandling ca en uke før et på forhånd avtalt møtetidspunkt. Beslutningene skjer i møtet, og da på bakgrunn av sekretariatets saksfremlegg. Verken Tilsynsrådets styre eller Advokatbevillingsnemnden har dermed forutsetninger for å kunne konkludere med at A manglet tillit på et tidligere tidspunkt enn da de ble forelagt saken til behandling."

I saker der det søkes om ny bevilling etter et tidligere tilbakekall, knyttet nemnden følgende generelle bemerkning:

"Oppsummert vitner nemndens tidligere praksis om at fornyet tillit/skikkethet konstateres på bakgrunn av en helhetlig skjønnsmessig vurdering som nemnden foretar, og der tidsmomentet ikke i seg selv er tilstrekkelig for å konstatere fornyet tillit/skikkethet."

Av betydning for spørsmålet om tilliten var gjenvunnet i den konkrete saken, viste nemnden til følgende:

"Spørsmålet må etter nemdens syn avgjøres ut fra om det alt i alt er rimelig og forsvarlig av hensyn til søkeren, publikum, yrkesgruppen mv. at ny bevilling gis."

Deretter knyttet nemnden sin vurderingen opp mot søkerens person, og viste til at dette forholdet også ble avgjørende for utfallet i den konkrete saken:

"Det fremstår for nemnden fortsatt som svært tvilsomt om A har de nødvendige evner og/eller vilje til å skaffe seg nødvendig kunnskap om de krav som stilles når det gjelder driften av et advokatfirma. Nemnden konstaterer i denne forbindelse også at A har liten praksistid å vise til som selvstendig advokat i et advokatforetak før han ble ansatt i (advokatselskapet), noe som stiller større krav til hans egen innsats når det gjelder å underbygge hans egen oppfatning av at den nødvendige tillit er tilstede.

Etter nemndens syn medfører de grunner som nevnt over at tidsmomentet alene ikke kan tillegges avgjørende betydning i denne saken. Nemnden mener av samme grunn at avslag på søknad om ny bevilling ikke fremstår som uforholdsmessig, verken på vedtakstidspunktet eller slik saken fremstår etter A klage til SOM."

SOM valgte, etter en gjennomgang, å la saken bero med Advokatbevillingsnemndens svar og klagers merknader til dette, og avsluttet saken med det.

- b) Den andre klagesaken til Sivilombudsmannen gjaldt nemndens stadfestelse av avslag på søknad om autorisasjon som advokatfullmektig. Saksdokumentene ble oversendt til Sivilombudsmannen, som deretter avsluttet saken uten nærmere undersøkelser.

Oslo, 26.3.2020

Advokatbevillingsnemnden

Inger Hygen

Dagfinn Grønvik
Leder

Karin Ask-Henriksen